

SURVEY ON ADVERSE REACTIONS AFTER PFIZER VACCINE AGAINST COVID-19 AT HAI DUONG MEDICAL TECHNICAL UNIVERSITY IN 2022

Pham Thi Cam Hung*, Pham Thi Thuy Nhu

Hai Duong Medical Technical University - 1 Vu Huu, Hai Duong city, Hai Duong province, Vietnam

Received: 11/4/2025

Revised: 14/4/2025; Accepted: 06/5/2025

ABSTRACT

Objective: Describe some adverse reactions after Pfizer vaccine against COVID-19 at Hai Duong Medical Technical University in 2022.

Research methods: Cross-sectional study describe some adverse reactions in individuals who received Pfizer COVID-19 vaccine. The research team distributed questionnaires to 582 officials, employees and students of Hai Duong Medical Technical University who had received the Pfizer COVID-19 vaccine and received all 4 doses.

Research results: The among the total of 582 study participants, 79.1% were female; 33.5% were mainly aged 18-25; 16.7% had a history of allergies; 15.9% had a history of illness; 41.9% had pain at the injection site after the first injection; 36.1% had fever; 16.5% had headache, and 18.9% had muscle pain and fatigue.

Conclusion: Some of the most common side effects after receiving the Pfizer COVID-19 vaccine are pain, heat, redness, itching, and swelling at the injection site. Other side effects include fatigue, headache, dizziness, muscle pain, joint pain, fatigue, sore throat, runny nose, cough, and fever.

Keywords: Reactions, vaccination, vaccine.

*Corresponding author

Email: phamcamhungal@hmtu.edu.vn **Phone:** (+84) 936762356 **Https://doi.org/10.52163/yhc.v66iCD5.2482**

KHẢO SÁT PHẢN ỨNG KHÔNG MONG MUỐN SAU TIÊM VẮC-XIN PFIZER PHÒNG COVID-19 TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC KỸ THUẬT Y TẾ HẢI DƯƠNG NĂM 2022

Phạm Thị Cẩm Hưng*, Phạm Thị Thùy Như

Trường Đại học Kỹ thuật Y tế Hải Dương - 1 Vũ Hữu, thành phố Hải Dương, tỉnh Hải Dương, Việt Nam

Ngày nhận bài: 11/4/2025

Ngày chỉnh sửa: 14/4/2025; Ngày duyệt đăng: 06/5/2025

TÓM TẮT

Mục tiêu: Mô tả một số phản ứng không mong muốn sau tiêm vắc-xin Pfizer phòng COVID-19 tại Trường Đại học Kỹ thuật Y tế Hải Dương năm 2022.

Phương pháp nghiên cứu: Nghiên cứu cắt ngang mô tả một số phản ứng không mong muốn ở những đối tượng đã tiêm vắc-xin Pfizer phòng COVID-19. Nhóm nghiên cứu đã phát phiếu điều tra 582 viên chức, người lao động và sinh viên Trường Đại học Kỹ thuật Y tế Hải Dương đã tiêm vắc-xin Pfizer phòng COVID-19 và tiêm đủ 4 mũi.

Kết quả nghiên cứu: Trong tổng số 582 đối tượng nghiên cứu, nữ chiếm 79,1%, độ tuổi chủ yếu từ 18-25 tuổi chiếm 33,5%, có tiền sử dị ứng chiếm 16,7%, có tiền sử mắc bệnh 15,9%, tiêm mũi 1 đau tại vị trí tiêm 41,9%, sốt chiếm 36,1%, đau đầu 16,5%, đau cơ và mỏi người chiếm 18,9%.

Kết luận: Một số phản ứng sau tiêm vắc-xin Pfizer phòng COVID-19 phổ biến nhất là đau, nóng, đỏ ngứa, sưng tại chỗ tiêm. Ngoài ra, có các phản ứng khác như mệt mỏi, đau đầu, chóng mặt, đau cơ, đau khớp, mỏi người, đau họng, chảy nước mũi, ho, sốt.

Từ khóa: Phản ứng, tiêm phòng, vắc-xin.

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

COVID-19 (bệnh viêm đường hô hấp cấp do virus SARS-CoV-2 gây ra) xuất hiện và trở thành đại dịch lớn nhất trên toàn thế giới. Thế giới liên tiếp chứng kiến 4 lần sóng dịch bệnh COVID-19, tác động mạnh tới mọi mặt đời sống xã hội, cướp đi sinh mạng của khoảng 15 triệu người trên toàn cầu. Kể từ khi biến thể Delta (biến thể mới nguy hiểm hơn của virus SARS-CoV-2) xuất hiện cũng là lúc thế giới chạy đua nghiên cứu sản xuất vắc-xin và tiêm chủng ngừa COVID-19 được bao phủ trên toàn cầu [1]. Đến tháng 3/2022, Tổ chức Y tế Thế giới ước tính gần 90% dân số toàn cầu có kháng thể chống lại virus SARS-CoV-2 thông qua tiêm chủng hay đã từng mắc COVID-19 trước đó [2]. Năm 2021, tại Việt Nam tình hình dịch bệnh căng thẳng với sự gia tăng số ca nhiễm ngày càng cao, những ổ dịch mới liên tiếp xuất hiện tại Bắc Giang, Bắc Ninh, Hải Dương và một số tỉnh, thành phía Nam. Với thực tế trên, tiêm vắc-xin phòng COVID-19 là biện pháp chủ động, hiệu quả nhất để phòng, chống dịch COVID-19. Tại Việt Nam bắt đầu triển khai tiêm vắc-xin phòng COVID-19 từ ngày 8/3/2021. Tại Trường Đại học Kỹ thuật Y tế Hải Dương trong thời gian từ tháng 3/2021-11/2022 đã triển khai 15 đợt tiêm chủ yếu 3 loại vắc-xin (Moderna, Pfizer, AstraZeneca) cho người dân. Do đây là những vắc-xin mới có mặt trên thị trường, thời gian xuất hiện

chưa dài, nên việc mô tả phản ứng không mong muốn của các loại vắc-xin là hết sức cần thiết. Cũng giống như tất cả các loại thuốc và các loại vắc xin khác, người được tiêm vắc-xin COVID-19 có thể gặp phải các tác dụng phụ. Nghiên cứu này đã mô tả một số phản ứng không mong muốn khi tiêm vắc-xin Pfizer phòng COVID-19 tại Trường Đại học Kỹ thuật Y tế Hải Dương.

2. ĐỐI TƯỢNG, PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

2.1. Thiết kế nghiên cứu

Nghiên cứu mô tả cắt ngang.

2.2. Thời gian và địa điểm nghiên cứu

- Thời gian nghiên cứu: điều tra cắt ngang từ tháng 3/2021 đến tháng 11/2022.

- Địa điểm nghiên cứu: Trường Đại học Kỹ thuật Y tế Hải Dương.

2.3. Đối tượng nghiên cứu

- 582 viên chức, người lao động và sinh viên Trường Đại học Kỹ thuật Y tế Hải Dương đã tiêm vắc-xin Pfizer phòng COVID-19 và tiêm đủ 4 mũi.

- Tiêu chuẩn lựa chọn: viên chức, người lao động và sinh viên đủ điều kiện tiêm vắc-xin phòng COVID-19 [3], [4].

*Tác giả liên hệ

Email: phamcamhungal@hmtu.edu.vn Điện thoại: (+84) 936762356 <https://doi.org/10.52163/yhc.v66iCD5.2482>

2.4. Cỡ mẫu và phương pháp chọn mẫu

Chọn mẫu toàn bộ theo phương pháp chọn mẫu thuận tiện. Thu mẫu tất cả viên chức, người lao động và sinh viên đã tiêm vắc-xin Pfizer phòng COVID-19 và tiêm đủ 4 mũi. Tổng số người tham gia vào nghiên cứu là 582.

2.5. Các kỹ thuật sử dụng trong nghiên cứu

Kỹ thuật phát phiếu cho người tham gia nghiên cứu bằng bộ câu hỏi cho trước về những tác dụng không mong muốn khi tiêm đã tiêm vắc-xin Pfizer phòng COVID-19 và tiêm đủ 4 mũi.

2.6. Chỉ số, biến số nghiên cứu

Thông tin chung về đối tượng tham gia nghiên cứu: tuổi, giới, tiền sử dị ứng, tiền sử mắc bệnh và một số phản ứng không mong muốn sau tiêm vắc-xin Pfizer phòng COVID-19 và tiêm đủ 4 mũi.

2.7. Quản lý và phân tích số liệu

Số liệu được nhập và phân tích bằng phần mềm SPSS 20.0.

2.8. Đạo đức nghiên cứu

Nghiên cứu được chấp thuận về mặt đạo đức trong nghiên cứu từ Hội đồng Đạo đức trong nghiên cứu y sinh của Trường Đại học Kỹ thuật Y tế Hải Dương theo Quyết định số 63/QĐ-ĐHKTYTHD ngày 18/1/2023.

3. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU

Bảng 1. Đặc điểm tuổi và giới của đối tượng nghiên cứu (n = 582)

Đặc điểm		Số lượng	Tỉ lệ (%)
Tuổi	18-25 tuổi	195	33,5
	26-35 tuổi	172	29,5
	36-45 tuổi	146	25,1
	> 45 tuổi	69	11,9
Giới	Nữ	460	79,1
	Nam	122	20,9

Nhận xét: Nhóm tuổi từ 18-25 chiếm tỉ lệ cao nhất (33,5%), nữ (79,1%) chiếm tỉ lệ cao hơn nam (20,9%).

Bảng 2. Tiền sử dị ứng và mắc bệnh (n = 582)

Tiền sử		Số lượng	Tỉ lệ (%)
Dị ứng	Có	97	16,7
	Không	485	83,3
Mắc bệnh	Có	93	15,9
	Không	489	84,1

Nhận xét: 83,3% không có tiền sử dị ứng, 15,9% có tiền sử mắc bệnh.

Bảng 3. Phản ứng tại vị trí tiêm (n = 582)

Biểu hiện	Mũi 1		Mũi 2		Mũi 3		Mũi 4	
	Số lượng	Tỉ lệ (%)	Số lượng	Tỉ lệ (%)	Số lượng	Tỉ lệ (%)	Số lượng	Tỉ lệ (%)
Đau	244	41,9	225	38,7	166	28,5	108	18,6
Nóng	34	5,8	24	4,1	20	3,4	16	2,7
Đỏ	12	2,1	11	1,9	7	1,2	3	0,5
Ngứa	15	2,6	7	1,2	7	1,2	5	0,9
Sưng	33	5,7	33	5,7	31	5,3	18	3,1
Khác	244	41,9	282	48,5	351	60,3	432	74,2

Nhận xét: Phản ứng tại vị trí tiêm chủ yếu là đau, giảm dần từ mũi 1 (41,9%) đến mũi 4 (18,6%).

Bảng 4. Phản ứng toàn thân (n = 582)

Biểu hiện	Mũi 1		Mũi 2		Mũi 3		Mũi 4	
	Số lượng	Tỉ lệ (%)	Số lượng	Tỉ lệ (%)	Số lượng	Tỉ lệ (%)	Số lượng	Tỉ lệ (%)
Sốt	210	36,1	134	23,0	102	17,5	45	7,7
Mệt mỏi	162	27,8	58	10,0	45	7,7	29	5,0
Ốn lạnh	11	1,9	8	1,4	6	1,0	1	0,2
Bồn nôn, khó chịu	14	2,4	6	1,0	5	0,9	1	0,2
Khác	185	31,8	376	64,6	424	72,9	506	86,9

Nhận xét: Phản ứng toàn thân chủ yếu có biểu hiện sốt sau tiêm mũi 1 (36,1%) và mệt mỏi sau tiêm mũi 1 (27,8%).

Bảng 5. Phản ứng cơ quan thần kinh (n = 582)

Biểu hiện	Mũi 1		Mũi 2		Mũi 3		Mũi 4	
	Số lượng	Tỉ lệ (%)	Số lượng	Tỉ lệ (%)	Số lượng	Tỉ lệ (%)	Số lượng	Tỉ lệ (%)
Đau đầu	96	16,5	85	14,6	63	10,8	45	7,7
Chóng mặt	21	3,6	24	4,1	15	2,6	5	0,9
Khác	465	79,9	473	81,3	504	86,6	532	91,4

Nhận xét: Phản ứng trên cơ quan thần kinh với triệu chứng đau đầu chiếm tỉ lệ cao nhất sau tiêm mũi 1 là 16,5%.

Bảng 6. Phản ứng trên cơ xương khớp (n = 582)

Biểu hiện	Mũi 1		Mũi 2		Mũi 3		Mũi 4	
	Số lượng	Tỉ lệ (%)	Số lượng	Tỉ lệ (%)	Số lượng	Tỉ lệ (%)	Số lượng	Tỉ lệ (%)
Đau cơ	110	18,9	111	19,1	85	14,6	52	8,9
Đau khớp	9	1,5	10	1,7	10	1,7	6	1,0
Đau mỏi người	107	18,4	93	16,0	76	13,1	34	5,8
Khác	356	61,2	368	63,2	411	70,6	490	84,2

Nhận xét: Phản ứng trên cơ xương khớp chủ yếu là đau cơ sau tiêm mũi 2 (19,1%).

Bảng 7. Phản ứng trên hệ hô hấp (n = 582)

Biểu hiện	Mũi 1		Mũi 2		Mũi 3		Mũi 4	
	Số lượng	Tỉ lệ (%)	Số lượng	Tỉ lệ (%)	Số lượng	Tỉ lệ (%)	Số lượng	Tỉ lệ (%)
Đau họng	32	5,5	21	3,6	16	2,7	3	0,5
Chảy nước mũi	16	2,7	12	2,1	7	1,2	1	0,2
Ho	35	6,0	28	4,8	20	3,4	24	4,1
Khó thở, khô khè	12	2,1	11	1,9	9	1,5	2	0,3
Khác	487	83,7	510	87,6	530	91,1	552	94,8

Nhận xét: Phản ứng trên hệ hô hấp biểu hiện đau họng và ho nhưng tỉ lệ cũng không nhiều.

Bảng 8. Mức độ sốt (n = 582)

Mức độ sốt	Mũi 1		Mũi 2		Mũi 3		Mũi 4	
	Số lượng	Tỉ lệ (%)	Số lượng	Tỉ lệ (%)	Số lượng	Tỉ lệ (%)	Số lượng	Tỉ lệ (%)
Nhẹ	178	30,6	121	20,8	87	14,9	34	5,8
Vừa	29	5,0	12	2,1	15	2,6	11	1,9
Cao	2	0,3	1	0,2	0	0	0	0
Rất cao	1	0,2	134	23,0	0	0	0	0
Tổng	210	36,1	134	23,0	102	17,5	45	7,7

Nhận xét: Biểu hiện sốt chủ yếu là sốt nhẹ và sốt vừa. Sau tiêm mũi 1 có 36,1% số người có biểu hiện sốt.

4. BÀN LUẬN

Cũng giống như tất cả các loại thuốc và các loại vắc xin khác, người được tiêm vắc xin phòng COVID-19 có thể gặp phải một số phản ứng không mong muốn. Tùy vào thể trạng và cơ địa của từng cá nhân, có người gặp các phản ứng phụ ít hay nhiều, nặng hay nhẹ, thậm chí có người không gặp bất kỳ phản ứng nào. Phản ứng của vắc xin COVID-19 cũng có thể xuất hiện ở nhiều vị trí trên cơ thể.

Tổng số người tham gia tiêm vắc xin phòng COVID-

19 là 582 (bao gồm cả người lao động và sinh viên trong trường), với tỉ lệ phân bố không đều giữa các nhóm tuổi. Nhóm tuổi từ 18-25 (33,5%) là nhóm có tỉ lệ tiêm vắc-xin cao nhất. Điều này có thể lý giải bởi những người trong độ tuổi này thường có nhu cầu đi học, đi làm và tiếp xúc nhiều với cộng đồng, từ đó làm tăng nguy cơ lây nhiễm COVID-19. Ngoài ra, giới trẻ cũng thường xuyên được tiếp cận với các thông tin y tế, khuyến khích tiêm chủng để bảo vệ bản thân và cộng đồng. Nhóm tuổi từ 25-35 (29,5%) cũng chiếm tỉ lệ cao, phản ánh một phần sự chủ động trong việc bảo vệ sức khỏe của những người đang trong độ tuổi lao động, có gia đình và trách nhiệm chăm sóc con cái hoặc người

thân. Đây là độ tuổi có mức độ tiếp xúc xã hội lớn, do đó việc tiêm vắc-xin giúp bảo vệ không chỉ bản thân mà còn cộng đồng xung quanh. Nhóm tuổi từ 35-45 (25,1%) có tỉ lệ tiêm vắc-xin thấp hơn so với các nhóm trên, mặc dù người trong độ tuổi này thường đã ổn định trong công việc và đời sống, nhưng vẫn có mối lo ngại về sức khỏe do độ tuổi có nguy cơ cao bị các bệnh lý nền như huyết áp, tiểu đường, hay bệnh tim mạch. Việc tiêm vắc-xin giúp giảm thiểu nguy cơ mắc bệnh nặng nếu không may bị nhiễm COVID-19. Nhóm trên 45 tuổi (11,9%) có tỉ lệ tiêm thấp nhất, có thể do tâm lý ngần ngại hoặc lo lắng về tác dụng phụ của vắc-xin. Tuy nhiên, đây lại là nhóm có nguy cơ cao đối với COVID-19, bởi độ tuổi càng cao thì càng dễ gặp phải các biến chứng nghiêm trọng nếu bị nhiễm bệnh.

Theo giới tính cho thấy, có sự chênh lệch rõ rệt giữa nam và nữ. Cụ thể, có 460 phụ nữ tiêm vắc-xin, chiếm 79,1% tổng số người tiêm, trong khi chỉ có 122 nam giới tiêm, chiếm 20,9%.

Trong bối cảnh đại dịch COVID-19, việc tiêm vắc-xin là một trong những biện pháp quan trọng nhất để kiểm soát và giảm thiểu sự lây lan của virus. Tuy nhiên, cũng như bất kỳ loại vắc-xin nào, vắc-xin COVID-19 cũng có thể gây ra các phản ứng phụ, trong đó có các phản ứng dị ứng. Do đó, việc hiểu rõ về tiền sử dị ứng của đối tượng trước khi tiêm vắc-xin là rất quan trọng để đảm bảo an toàn. Theo bảng 3, có 97 người (16,7%) có tiền sử dị ứng trước khi tiêm vắc-xin COVID-19, trong khi 485 người (83,3%) không có tiền sử dị ứng.

Về tiền sử mắc bệnh trước tiêm vắc-xin, có 93 người (15,9%) có tiền sử mắc bệnh trước khi tiêm vắc-xin COVID-19, trong khi 489 người (84,1%) không có tiền sử mắc bệnh. Các con số này cho thấy tỉ lệ người có tiền sử mắc bệnh không phải là quá cao, nhưng vẫn cần lưu ý vì một số bệnh lý có thể ảnh hưởng đến phản ứng của cơ thể đối với vắc-xin, từ đó tác động đến hiệu quả và độ an toàn của việc tiêm chủng.

Khi tiêm vắc-xin có thể có những phản ứng thường gặp như phản ứng tại vị trí tiêm. Trong nghiên cứu, phản ứng tại vị trí tiêm là các phản ứng nhẹ và tự giới hạn, với các triệu chứng như đau, nóng, sưng, đỏ và ngứa. Phản ứng đau là phổ biến nhất sau tiêm mũi 1 chiếm 41,9%, sau tiêm mũi 2 chiếm 38,7%, sau tiêm mũi 3 chiếm 28,5%, sau tiêm mũi 4 chiếm 18,6 % và có xu hướng giảm dần qua các mũi tiêm. Tỉ lệ này cũng tương đồng với nghiên cứu của Đỗ Thị Thanh Thủy và cộng sự đau (31,1%) [5]. Những phản ứng nguy hiểm như phản ứng dị ứng, sốc phản vệ, các phản ứng về hô hấp, tiêu hóa xảy ra với tỉ lệ rất thấp. Các phản ứng khác như nóng, đỏ, ngứa và sưng cũng giảm dần theo các mũi tiêm, cho thấy cơ thể đã quen với vắc-xin và có phản ứng miễn dịch ổn định hơn. Mặc dù những phản ứng tại vị trí tiêm thường không nghiêm trọng, nhưng vẫn cần được theo dõi để đảm bảo an toàn cho người tiêm.

Phản ứng toàn thân sau khi tiêm vắc-xin COVID-19 là một trong những yếu tố quan trọng cần được theo dõi

để đảm bảo an toàn cho người tiêm. Những phản ứng này có thể bao gồm sốt, mệt mỏi, ớn lạnh, buồn nôn, hoặc cảm giác khó chịu. Tuy nhiên, những phản ứng này thường là tạm thời và không nghiêm trọng, phản ánh sự hoạt động của hệ thống miễn dịch trong quá trình tạo ra miễn dịch chống lại virus. Các phản ứng toàn thân theo các mũi tiêm vắc-xin COVID-19, từ mũi 1 đến mũi 4 biểu hiện sốt chiếm tỉ lệ cao nhất, ở mũi 1 chiếm 36,1% và giảm dần ở các mũi tiếp theo lần lượt là 23%, 17,5% và 7,7%. Số người mệt mỏi cũng chiếm tỉ lệ cao (27,8%), phản ứng ớn lạnh, buồn nôn chiếm tỉ lệ thấp, đây là những phản ứng bình thường phản ánh sự hoạt động của hệ thống miễn dịch. Nghiên cứu của chúng tôi tương đồng với nghiên cứu của Trần Duy Khanh và cộng sự (sốt và ớn lạnh chiếm 10%) [6]. Mặc dù những phản ứng này có thể gây khó chịu, nhưng thường không nghiêm trọng và sẽ tự khỏi trong vòng vài ngày.

Phản ứng trên cơ quan thần kinh là một trong những nhóm phản ứng toàn thân có thể xảy ra sau khi tiêm vắc-xin COVID-19. Các triệu chứng như đau đầu lần lượt sau tiêm từ mũi 1 đến mũi 4 là 16,5%, 14,6%, 10,8% và 7,7%. Phản ứng chóng mặt chiếm tỉ lệ thấp. Mặc dù đau đầu và chóng mặt là những triệu chứng có thể gặp phải trong những ngày đầu sau tiêm, nhưng thường tự khỏi trong thời gian ngắn mà không gây ảnh hưởng lâu dài. Các triệu chứng “khác” có thể bao gồm nhiều dấu hiệu không đặc hiệu, phản ánh sự đáp ứng miễn dịch mạnh mẽ của cơ thể. Những phản ứng trên cơ quan thần kinh này phần lớn không nghiêm trọng và có thể được giảm nhẹ thông qua các biện pháp chăm sóc như nghỉ ngơi, uống đủ nước và sử dụng thuốc giảm đau khi cần thiết.

Phản ứng trên cơ xương khớp là một trong những nhóm triệu chứng phổ biến nhưng tạm thời mà người tiêm có thể gặp phải sau khi tiêm vắc-xin COVID-19. Các triệu chứng này chủ yếu bao gồm đau cơ, đau mỏi người, đau khớp và các phản ứng khác, trong đó tỉ lệ có phản ứng thường đau mỏi người chiếm 18,9% và đau cơ chiếm 18,4% sau tiêm mũi 1. Phản ứng trên hệ hô hấp sau khi tiêm vắc-xin COVID-19 có thể bao gồm các triệu chứng như đau họng, chảy nước mũi, ho và khó thở, dù thường là nhẹ và tạm thời.

Sốt là một trong những phản ứng thường gặp sau khi tiêm vắc-xin COVID-19. Đây là phản ứng tự nhiên của cơ thể khi hệ miễn dịch phản ứng với vắc-xin, nhằm kích thích sự sản sinh kháng thể và bảo vệ cơ thể khỏi virus. Mặc dù sốt là một triệu chứng phổ biến, nhưng mức độ và tỉ lệ gặp phải sốt có sự khác biệt giữa các mũi tiêm.

Như vậy, phản ứng phụ sau tiêm vắc-xin phòng COVID-19 là khá thường gặp, tuy nhiên phần lớn là các triệu chứng nhẹ. Nghiên cứu của chúng tôi cũng như các nghiên cứu khác trên thế giới đã ghi nhận các triệu chứng thường gặp như: đau tại chỗ tiêm, sốt, mệt mỏi uể oải, đau cơ, đau đầu, ngứa. Nghiên cứu này cũng

tương đồng với nghiên cứu của Nguyễn Thành Tấn với phản ứng phụ sau tiêm vắc-xin phòng COVID-19 thường gặp là đau chỗ tiêm, sốt, đau đầu, ớn lạnh, đau cơ, khớp [7].

5. KẾT LUẬN

Một số phản ứng do tiêm vắc-xin Pfizer phổ biến là đau, nóng, đỏ ngứa, sưng tại chỗ tiêm. Ngoài ra, còn có các phản ứng khác như mệt mỏi, đau đầu, chóng mặt, đau cơ, đau khớp, nổi mẩn, đau họng, chảy nước mũi, ho, sốt.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] Toàn cảnh đại dịch COVID-19 trên thế giới: 3 năm nhìn lại, <https://trungtamytebinhthan.medinet.gov.vn/thong-tin-tuyen-truyen/toan-canhh-dai-dich-covid-19-tren-the-gioi-3-nam-nhin-lai-c13592-79355.aspx>.
- [2] World Health Organization, Laboratory testing for 2019 novel coronavirus (2019 - nCoV) in suspected human cases, 2020, Available: <https://www.who.int/publications/i/item/10665-331501>. [Accessed 25 December 2021].
- [3] Bộ Y tế, Quyết định số 250/QĐ-BYT ngày 28/01/2022 về việc ban hành Hướng dẫn chẩn đoán và điều trị COVID-19.
- [4] Bộ Y tế, Quyết định số 5785/QĐ-BYT ngày 21/12/2021 về việc ban hành Hướng dẫn tạm thời khám sàng lọc trước tiêm chủng vắc-xin phòng COVID-19 dành cho người từ 18 tuổi trở lên.
- [5] Đỗ Thị Thanh Thủy, Tạ Thị Kim Nhung, Phạm Thị Quân, Phan Thị Mai Hương, Hoàng Thị Thu Hà, Lê Thị Thanh Xuân, Thực trạng phản ứng sau tiêm mũi 3 vắc-xin phòng COVID-19 (Pfizer) của người dân tại Phòng tiêm chủng Trường Đại học Y Hà Nội, năm 2022, Tạp chí Nghiên cứu Y học, 2023, 168 (7), tr. 215-224.
- [6] Trần Duy Khanh, Đinh Thế Tiến, Nguyễn Thị Vân, Khảo sát phản ứng bất lợi sau tiêm chủng vắc-xin ngừa COVID-19 tại Bệnh viện Đa khoa Đức Giang, Hội nghị Khoa học tổng kết hoạt động điều trị bệnh nhân COVID-19, Bệnh viện Đa khoa Đức Giang, 2022.
- [7] Nguyễn Thành Tấn, Nguyễn Trung Kiên, Võ Phạm Minh Thư, Võ Tấn Cường, Lê Thanh Tâm, Nguyễn Thị Lam Ngọc, Phản ứng phụ xuất hiện 24 giờ sau tiêm mũi thứ nhất vắc-xin phòng COVID-19 tại Bệnh viện Trường Đại học Y Dược Cần Thơ năm 2021, Tạp chí Y Dược học Cần Thơ, 2023, 60, tr. 198-205.